СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIII. Ч. 145. НЮ ЙОРК І ДЖЕРЗІ СИТІ, четвер, 26-го липня 1945. No. 145. NEW YORK and JERSEY CITY, Thursday, July 26, 1945. VOL. LIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016, 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE

ПРОТИВНИК ЧАРТЕРУ ЗАЯВЛЯЄТЬЯ ЗА ЙОГО ПРИНЯТТЯ

У 3-годинній промові вчасі дискусії над Чартером Обєднаних Держав сенатор Буртон Гвілер гостро скритував постанову в чартері про висилання американської армії в різні сторони світу для втримання миру на жадання делеґатів без окремого рішення конґресу. Він заповів, що у свій час він буде основно розбирати цю постанову. Йому у відповідь сказали прихильники адміністрації, що всякі застороги треба вже тепер подати, щоб не обдурювати світ, що Америка є зачартер, а наділі буде спиняти його ділання, коли прийде час.

Гвілер звертав увагу що чартер віддає всі малі держави на ласку великих держав, які дальше ведуть політику сили в Европі. У практиці це вийде на те, що Злучені Держави, підписавши чартер, скажуть Росії: „Тепер можете зробити з цими державами в Европі, що самі схочете". — Не зважаючи на всі оті закиди, сенатор Гвілер заявив, що він буде голосувати за ратифікацію чартеру.

ПЯТА ПАЙКОВА КНИЖЕЧКА БУДЕ ВИСЛАНА В ГРУДНИ.

Пяту пайкову книжечку, може вже останню, розішле бюро Адміністрації Харчів між 3. і 15. днем грудня цього року до всіх голов родин. Вона буде важна від 1. січня 1946. і вистарчить на 15 місяців. Уряд заповідає теж, що розішле пайкову книжечку для власників автомобілів, на підставі якої можна буде діставати ґазолінові пайки „А". Ця книжечка теж буде добра на 15 місяців.

ЗАЛІЗНИЧНИКИ ЗАЖАДАЛИ ПІДВИШКИ НА 25%.

Братство залізничих машиністів і Братство Кондукторів зголосили до залізничих підприємств цілу низку домагань, а між ними поставлено як головне домагання, щоб підвищити їм плату на 25% від теперішньої платні. Усіх домагань є 45, а вони змагають до цього, щоб забезпечити вигідні умовини праці для членів згаданих юній. Усіх членів обох братсвв нараховують пів міліона. Колиб приняти їхні домагання, залізничі підприємства мусілиб видати півтора біліона долярів річно тому, що після них зголосяться інші залізничі юнії за підвишку плати і за збільшення вигод вчасі праці.

РЕЗИҐНАЦІЇ МОРҐЕНТАВА ДОМАГАВСЯ ПРЕЗИДЕНТ.

З нагоди передачі секретаріяту скарбу в руки новоіменованого секретаря Фреда Г. Винсона в понеділок 23. липня, заповіджено пращальний обід для уступаючого секретаря Герія Морґентава. Вчасі обіду Морґентав виявив незнану досі тайну, що він зрезиґнував із свого становища на прохання президента Трумана. Морґентав при цій нагоді сказав, що він хотів остатися на свойому становищи аж до перемоги над Японією. Запитаний, що він думає тепер робити, Морґентав відповів, що хоче написати книжку про розброєння Німеччини.

ВІДСИДІВ ТРИ РОКИ ЗА КОГО ІНШОГО.

Федеральний прокуратор округи Ню Йорк виявив, що велика кривда сталася Бертрамови Кембелови, 59-літньому книговодцеви цим, що він відсидів 3 роки і 4 місяці у тюрмі Синґ-Синґ, а потім ще, від 1941. р. кожного тижня мусів мельдуватися в суді як бувший кримінальник. Все те сталося тому, що Кембел є цілком подібний до Олександра Д. Л. Тіла, який міняв підроблений чек і за це мав дістати тюрму. Вчасі розправи Тіл сидів у тюрмі за іншу провину, а свідки пізнали Кембела як того, що міняв підроблений чек в банку,

Кембел був тоді брокером, добре заробляв. Його жінка й троє дітей зійшли в міжчасі на нужду, і перед війною пішли на риліф. На підставі закону нюйорський ґубернатор Дюї має проголосити помилування, а він якраз був в 1938. році прокуратором в Ню Йорку і засудив Кембела до тюрми.

УСУНУЛИ КОМУНІСТА З ЛІСТИ.

На домагання провідників Демократичної Партії і кандидата на посадника міста Ню Йорку Вилйема О'Двайера, орґанізація Тамані Гол усунула із лісти кандидатів на членів міської ради комуніста Бенджамина Дж. Дейвиса. Ця справа набрала такого розголосу, що нею заінтересувався предсідник Краєвого Комітету Демократичної Партії Ганеґан, який деж домагався направи помилки. Тамані Гол приняла Дейвиса на лісту кандидатів тому, щоб зискати підтримку Ню Йорської Партії Праці, яка стоїть під впливом комуністів. Комуністична ґазета „Дейлі Воркер" вже відгрожується О'Двайрови за таку поведінку..

Найближча Між-Американська Конференція відбудеться в Бразилії

У Вашинтоні обговорюють вістку, що Бразилія приняла на себе обовязок запросити членів Між-Американської Юнії до своєї столиці Ріо де Жанейро на першу частину місяця жовтня цього року. Це буде конференція для обговорення договору з Чапультепек, який складено безпосередно перед конференцією в Сан Франсиско. Деякі держави вже дістали запросини, а до інших щойно висилається. На цю конференцію прибуде 21 міністрів заграничних справ із американських републик. Первісно конференція була плянована у Вашинґтоні.

НАДІЮТЬСЯ ДРУГОЇ КОМІСІЇ ДЛЯ ВИМУШЕННЯ ВОЄННОЇ КОНТРИБУЦІЇ ВІД НІМЕЧЧИНИ

Зогляду на вісти, оприлюднені ґазетою Ню Йорк Геральд Трибюн про висоту відшкодування, яке малаб заплатити Німеччина, а на яке погодилися Три Потуги в Ялті, Пертинакс, вашинґтонський кореспондент Норт Америкен Нюзпейпер Алайєнс довідується, що це було лише домагання Росії, щоб відшкодування поділити на 3 частині, а з нього половину дати Росії. Наділі такої тайної умови не заключено в Ялті і щойно тепер, на нараді Трьох Потуг у Берліні, мають вирішити цю справу. В дипльоматичних колах панує переконання, що буде встановлена комісія для німецьких воєнних відшкодувань, а до неї будуть належати представники 7 держав, заінтересованих у відшкодуванню. Кажуть, що є плян, що з Німеччини не треба ще забирати усієї промислової машинерії тепер, поки наладнуються відносини.

ВЕЛЕС ПРОТИВИТЬСЯ ТВОРЕННЮ ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ В НІМЕЧЧИНІ

Сомнер Велес пише у синдикованій статті з середи 25. липня свою критику на поведінку Советів у Берліні. Він неґодує на те, що Росія підсичує політичну діяльність партій у цій частині Німеччини, яку вона заняла. Росія дала дозвіл на активність таких партій: Комуністичної, Християнсько-Демократичної, Ліберально-Демократичної і Демократичного Союзу. Треба догадуватися, що соціялісти, які все представляли демократію перед війною, тепер злялися з комуністами. Всі оті партії створили коаліцію під проводом комуніста Вільгельма Піка, який приїхав з Москви.

Переривають потсдамську конференцію через британські вибори

Американські, британські й російські представники на потсдамській конференції відбули в вівторок дальше чергове засідання, а потім конференцію перервано, аби уможливити британським делеґатам виїхати до Лондону для одержання результатів недавних британських виборів. Результати будуть проголошені в четвер.

Підчас неприявности Чорчила президент Труман і премієр Сталін відбудуть неформальну конференцію. Президент Труман запросив Сталіна відбути військовий перегляд Другої Панцирної Дивізії, що вважається найкращим військом цілій американській окупаційній армії.

Конференція всеще не подала предмету своїх нарад. Різні ґазетярі й радіові коментатори роблять у цій справі різні догади, а російські ґазетярі, що знають тільки урядову пресу, часто підозрівають, що ці догади є інспіровані урядами, що беруть участь у конференції.

БУВШІ ПРЕМІЄРИ ЗАКИДАЮТЬ ПЕТЕНОВИ ЗМОВУ З НІМЦЯМИ

На розправі проти маршала Петена в Парижі ставали як свідки бувші премієри Поль Реноль і Едвард Далядіє. Закидували вони Петенови, що він у своїй хадобі влади над Францією не вагався змовлятися з німцями проти Франції, аби тільки ту владу добути. Реноль малював головним виновником у цій справі ґен. Веґана, бувшого начальника французької армії.

ЗБИРАЮТЬСЯ СУДИТИ СИНА МУСОЛІНІЯ

„Італійська комісія для покарання фашистівських злочинів" постановила поставити на суд Віторія Мусолінія, сина диктатора Мусолінія, та Віта, його братанка. Вони находяться тепер у вязниці. Віто був редактором ґазети „Іль Пополо д'Італія", Мусолініової ґазеви в Міляні.

Кажуть свідки розстрілу італійського диктатора, що він перед смертю просив італійськиь партизанів пощадити життя його сина. Інші з них одначе кажуть, що він просив тільки за себе, обіцюючи їм за це створити імперію.

КАТОЛИЦЬКИЙ ДОСТОЙНИК ПРОТИ ПОЛЬСЬКОГО УРЯДУ

Бернард Ґрифин, римо-католицький архиепископ Венстминстеру й найстарший католицький епископ Анґлії, виступив публично зо закидом, що все політичне й суспільне життя в Польщі находиться під строгою контролею советського уряду та советської тайної поліції.

Британський уряд почав розсліди в справі закидів, що команда польських військ польського уряду в Лондоні веде серед цих військ акцію проти повороту до краю. Лондонський „Таймс" каже, що така політика противиться становищу британського уряду та була би надужиттям з боку польської команди.

НІМЕЦЬКІ ПОЛОНЕНІ, ЩО ЇХ ВИСИЛАЮТЬ НА РОБОТИ.—Бачимо частину німецьких полонених, що призначені до зривання черешень в Дор Кавнті в Висконсин. Уряд закупив цілий збір черешень, а до збирання призначив біля 2,000 полонених.

РОЗБИЛИ ЯПОНЦЯМ ПРИНАЙМНІ 7 ВОЄННИХ КОРАБЛІВ

Американські летуни зробили на японські фльотні бази на Нутрішнім морю другу велику атаку, причому ствердили наслідки свого рейду підчас попереднього дня. Показується, що японцям ушкоджено поважно принаймні сім воєнних кораблів, що стояли при причалах у Куре й інших довколичних портах. Розбито передусім два боєві кораблі кляси „Ісе", що мали короткі площі для літаків; два важкі кружляки, один леґкий кружляк та один літаковоз.

Того самого дня британські бомбовики вдарили по конвою, в котрім був один ескортовий літаковоз та кілька вантажних кораблів.

Літаки Америки й Британії, що оперують як боєва частина Третьої Фльоти, знищили або ушкодили 64 японські літаки.

НОВИЙ ОБСТРІЛ ЯПОНІЇ АМЕРИКАНСЬКОЮ ФЛЬОТОЮ.

Американські кружляки й нищителі заплили аж до рога Шіоно, на південно-східнім кінці острова Гоншу, та збомбардували там японське летнище, радіову стацію і базу для морських літаків коло Кушімота. По дорозі затопили один пикетовий човен.

ВАЖКИЙ РЕЙД НА ЯПОНСЬКИЙ БАСТІОН У ШАНҐАЮ.

Коло 350 боєвиків і бомбовиків з Окінави зробило в неділю один з найбільших рейдів на китайське місто Шанґгай, котре японці перемінили на незвичайно сильний бастіон. Підчас рейду затоплено японцям три кораблі, відай затоплено десять інших та знищено заскочених на суші 45 літаків. Між поціленими кораблями були чотири воєнні кораблі.

Зовсім певно затоплено один нищитель, один 3,000-тоновий вантажний транспорт та один менший вантажний корабель. *Сильно ушкоджено й правдоподібно затоплено один ескортовий корабель, дві протисубмарини, один 10,000-тоновий транспорт та* 6 товарових транспортів, разом поємности 27,000 тон.

ВАЖКЕ ПОЛОЖЕННЯ ЯПОНЦІВ У БУРМІ.

Аліянтські війська вбили понад 1,300 японських вояків у важких боях, що вивязалися в південній Бурмі, коли японці пробували вирватися з пастки та дістатися до ріки Сітанґу. Ці втрати представляють одну пяту частину всего японського війська на тій території. До цих утрат не числено японських вояків, котрих убито артилєрією або з літаків, а котрих є теж немало.

ЯПОНЦІ В НОВІЙ ОФЕНЗИВІ ПРОТИ КИТАЙЦІВ У ГУНАНІ.

Японські війська почали в китайській провінції Гунані нову офензиву, наміряючися нею поширити коритар між окупованими ними провінціями Китаю на півночі й півдні. Вони хочуть у цей спосіб захоронити відступ своїх військ з південної зони в північну. Китайці пробують не допускати японців до поширення коритаря.

МІЖ КИТАЙЦЯМИ ВІЙНА.

Контрольована комуністами радіова стація Єнан у Китаю подає, що війська китайського національного уряду заатакували комуністичні війська 65 миль на північ від Сіяну, коло 350 миль на північ від Чункінґу. *Для цеї цілі* відтягнено з боїв проти японців девять дивізій і кинено їх проти китайських комуністів. Ці війська кажуть, що в них на першім місці стоїть боротьба проти комуністів, а щойно на другім боротьба проти японців. Вони заявляють, що їх наміром є заатакувати пограничні провінції й винищити всю комуністичну партію. Бої між націоналістичними й комуністичними китайцями ведуться вже три дні.

АМЕРИКАНСЬКІ ВОЯКИ НА ВІДВІДИНАХ У ШВАЙЦАРІЇ.

У середу ранком почався найбільший чужинецький наїзд в історії Швайцарії. 300,000 американських вояків має взяти в ньому участь. На основі порозуміння між урядом Швайцарії й американською командою в перші дні має приїхати до Швайцарії по 300 американських вояків, а потім кожного дня по 1,000. Прогулька має коштувати кожного вояка 35 долярів. Прогульковці мають звідати не тільки важніші місцевости, але й славні на весь світ гірські верхи. Будуть жити в люксусових готелях і діставати пайки цивільного швайцарського населення.

„ВОВКУЛАКИ" ВИЮТЬ, АЛЕ НЕ КУСАЮТЬ.

У німецькім місті Міндені проявила свою діяльність тайна німецька націстична орґанізація „Вовкулаки" в цей спосіб, що молодики вилізли ніччю на будинок і стали вити. Як британські вояки запротестували стрілами проти перерви свого сну, виття урвалося.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of Octobed 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 595 — 7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодинокє число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
на пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сити і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число з суботи (з англійською Частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

І ЗА МИР ТРЕБА ПЛАТИТИ

У сенаті американського конґресу почалася в понеділок дебата в справі чартеру Обєднаних Держав. Дебата ця є конечною вимогою американської політики, бо на основі американської конституції для затвердження такого міждержавного акту треба потвердження кваліфікованою більшістю „старшої" палати конґресу.

Якщо дебата піде так, як вона заповілася у перший день, за який місяць можна сподіватися вже голосування в тій справі в сенаті. Початок саме дебати виказав, що проєктований чартер не стрінеться з поважною опозицією. На першому засіданню прихильники чартеру наговорили стільки гострих слів на адресу ворогів міждержавних орґанізацій у роді старої Ліґи Націй та нової проєктованої орґанізації Обєднаних Держав, що якби була яка відкрита опозиція до чартеру Обєднаних Держав, вона певно була би проявилася.

Найгостріші слова сказав сенатор Конал і, що був одним з американських делеґатів на сан-франсиську конференцію, коли він пригадав сенаторам, що тепер очи світа звернені на них, а память світа сяґає до тих років з кінця першої світової війни, коли в американськім сенаті дебатовано над Ліґою Націй, і коли її похоронено якраз у канцелярії заграничної комісії американського сенату. За ту політику Америка заплатила тепер кольосальну ціну, бо кровю міліона молодих людей. Хоча люди анґльо-саксонської раси не люблять подібних гострих слів, ніхто не протестував проти слів сенатора Коналія, мовчки признаючи тим самим, що події виправдують гострі слова.

Коли сенатор Конал і говорив про ціну війни, котру платить тепер Америка, то сенатор Вендерберґ вказав на чартер Обєднаних Держав, як на ціну мира. В чартері саме Америка зрікається певних суверенних прав. Вона погоджується не піднімати в певних випадках права державної суверенности, себто права робити все те, що їй подобається. За таку ціну частини своєї суверенности вона купує собі мир, котрий спирається на міждержавну орґанізацію. Сенатори Конал і й Вендерберґ казали сенаторам, а посередно й всему американському народови, що мирова орґанізація держав коштує Америку й американців певну ціну та що хто хотів би найти для Америки дарунок, нічим незаплачений, той такої річи в чартері не найде.

Хоча загально не сподіваються відкритої опозиції до чартеру, та певної опозиції все таки ждуть. І інакше бути не може, коли держава вступає вперше на нову дорогу, коли держава вперше в своїй історії має добровільно зректися хочби малої частини своєї суверенности, коли свободу від усякого обмеження вважалося досі за сущну признаку суверенности.

Як прийде черга на домашні справи

Перед американським президентом як учасником епохальної конференції трьох потуг у Потстаді стоять очевидно кольосальні справи. Вирішення цих питань буде світ відчувати ще довго після того, як учасники будуть тільки іменами, захованими в людській памяти. Супроти тих питань всі інші питання сходять до величини карликів, що стоять попри велeканів. Всеж таки, якби не було тих великих справ, то справи, які ждуть вирішення від американського уряду, самі виглядали би на велeканів. Президента Трумана вижидають по повороті з Европи справи дійсно небувалої величини.

Вичислити з них можемо хочби кілька.

Не минає тепер дня, аби рівнобіжно з вістями на воєнному фронті не приходили якісь важні вісти з так званого робітничого фронту. Цею фразою, взятої з воєнної мови, називається звичайно прияви боротьби між робітниками й підприємцями. Таких проявів останніми часами ми мали не мало, не дивлячися на те, що з вибухом війни обі сторони економічного життя Америки обіцяли собі не допускати до того, аби спори доходили до перерви продукції, потрібної для ведення війни. Через якийсь час кожний страйк називався непотверджeним робітничою орґанізацією. Та останніми часами маємо вже страйки, затверджені юніями, закінчення війни з Японією багато вважає початком справжньої повени потверджених страйків.

У звязку з цею справою стоїть питання законодавства для піднесення робітничої заплати. Як звісно, в конґресі вже появилися з одного боку спроби обмежити зріст робітничих заплат, а з другого боку заходи заґарантувати мінімальний зарібок.

До економічної сфери треба теж віднести прерізні питання, звязані з поворотом продукції на мирову стопу. Цих питань є велика маса, а вирішення багатьох з них залежить від становища федерального уряду, зглядно президента.

З чисто політичних справ вижидає вирішення президента питання доповнення Найвищого Суду, котрий здекомплетувався через резиґнацію судді Овена Робертса. Справа могла би здаватися чисто правнича, чи судова, але в Америці вона суто політична. Здавалося би, що президентови, що вийшов з Демократичної Партії, нема нiщо лекшого, як доповнити суд правником зі своєї партії. Одначе американська традиція в цьому зглядi справу йде проти такого ставлення і це справу поважно комплікує.

Ще іншою справою, що жде президентового вирішення, це справа президентового наслідя. З двох головних проєктів один попирає назагал сенат, другий палата представників. Президент щоправда може дещо відложити своє рішення, одначе остаточно він усе таки буде мусіти в цю справу встряти.

Микола Чубатий.

Справа Індії та України

Індія та Україна це дві так далеко від себе віддалені країни, хоч по дослідам вчених індійці та українці расово не так дуже собі далекі народи. Близькість тих двох народів це сіра давнина, що сягає взад біля 4,000 літ. Нині Індія та Україна це віддалені та чужі країни, одначе близькі вони своїм політичним положенням. Кожному, хто глибше стане розглядатися в неполагоджених справах більших народів, тому мимоволі мусить насунутися порівнання Індії з Україною.

Індія стара цивілізована нація до останних часів жила під анґлійським володінням напів кольоніяльним життям. Населення Індії таки небагато мало що говорити в справах своєї країни. Про головне рішав властиво центр анґлійської імперії, Лондон, дарма, що вже від десяток літ, а зокрема в останних двох десятках літ давалося сильно відчувати, що такий стан великої нації довше тривати не може, що зміна політичного стану Індії є справою конечною, якої на довші часи відкладати годі.

Зокрема острою стала справа Індії на початку теперішної війни. Анґлійському урядови залежало, щоб втягнути цілий індійський нарід до боротьби в обороні анґлійської імперії, яка поважно була загрожена, обіцюючи по війні полагодити справу Індії в можливо найбільше ліберальний спосіб, який тільки дасться погодити ще з цілістю анґлійської імперії. З такою пропозицією вислав лондонський уряд до Індії свого висланника сера Крипса, людину дуже ліберальних поглядів. Одначе йому не вдалося нічого осягнути.

Представники Всеіндійського Конґресу, себто націоналістичної орґанізації гіндусів, що її духовим провідником є Магатма Ґанді, поставила домагання негайно перевести приобіцяну передачу адміністрації Індії в руки гіндусів не чекаючи кінця війни. Ніхто не був в Лондоні одначе певний, що гіндуси діставши адміністрацію Індії в свої руки, не станууть на становищі невтральности як Ірляндія, та не полишать Анґлії її власній судьбі в боротьбі за утримання свого панування в полуднево - східній Азії, тому й не могли погодитися на домагання гіндусів. Проголошення пасивного опору гіндусів до воєнних зусиль в Індії довело до увязнення Ґандія та низки провідників гіндуського конґресу. Відносини анґлійсько-індійські загострилися ще більше, ніж були перед тим.

Важкою проблємою в розвязанню справи Індії було ще й внутрішне релігійне розбиття гіндусів поміж собою. Менша частина мешканців Індії, біля 70 міліонів, себто біля одна четвертина населення Індії, не є гіндуської (браманської) віри, тільки є магометанами. Магометанська віра поділила індійців тої самої раси на непримирних ворогів, що не хотять жити в одній індійській державі. Мослеміти стали домагатися окремої держави, так званого Пакістану, викроєного із північно-західних частин Індії з переважаючим магометанським населенням. Проти поділу рішуче заявилися гіндуси і в той спосіб внутрішне розбиття індійців було ще й додатковою причиною неполагодження справи Індії.

Нині війна вже майже на покінченні. На всякий випадок перемога Анґлії та Америки теж і в Азії не підлягають сумнівови. Це є тільки проблєма часу. Анґлія вже при помочі американських сил потрафила очистити з японців навіть сусідну Бурму, що зі сходу межує з Індією. Отже положення Анґлії є нині на ціле небо краще ніж в часі індійської місії сера Крипса, а проте Анґлія сама тепер добровільно взялася за полагодження справи Індії.

Віцекороль та намісник Індії, ґен. Вейвел, дістав широкі уповаження увійти з представниками обидвох сторін з гіндусами та мослемітами, в переговори, щоби полагодити справу самоуправи Індії, корисно для обох сторін. Анґлія рішилася передати всю владу в Індії в руки місцевого населення з виїмкою військової влади. Анґлія навіть не накидає Індії членів всеіндійського уряду, а лишає цю справу представникам двох найбільших політичних представників Індії — Всеіндійському Конґресови та Лізі Магомедан Індії.

Коли переговори, що властиво далі ведуться, не розібються через непорозуміння таки поміж самими мешканцями Індії, до чого Анґлія рішуче не хоче допустити, то внедовзі ми будемо свідками розумного та високо політичного полагодження справи Індії збоку Анґлії. Індійці стануть повними господарами своєї країни, бо вся адміністрація краю перейде в руки правдивих та найкращих синів народу Індії.

А як з Україною?

Читаючи донесення з далекої Сімлі про заходи Анґлії примирити навіть розсварені табори індійців, що досі могли свобідно орґанізуватися та зробити індійський нарід господарем на рідній землі, мимоволі насувається друга найважніша, нерозвязана справа світа, справа України. Анґлія без лукавства звільняє всіх представників гіндусів з інтернування та засідає з ними до стола, щоби чесно полагодити справу Індії на їхню та на свою користь. А Україна?

Україна нині дальше в ярмі. Сотні тисяч українців на засланні. Вона ціла під червоним терором. В Західній Україні чужинці, росіяни, добираються до найсвятіших душевних цінностей тої частини українського народу. Ціле політичне життя завмерло. На всіх язиках все мовчить — сказатиб за Шевченком — бо благоденствує...

В тім самім часі Україною господарять чужинці, як Хрущов, та московські попихачі як Мануїльський, Боднарчуки та інші малороси, що помагають „москалеви господарювати та з матери полатану сорочку здіймати". Рівночасно міліони найкращих синів та доньок України покидають рідну землю, щоби життя своє вратувати від нехибної смерти з рук наїзника. Це українська дійсність.

Щоби цю важну дійсність закрити перед світом, Москва пускає в світ блахмана про окремішність України. Комінтернівський грач Мануїльський крутиться по Америці, бо хоче навязати „дипльоматичні та торгові звязки" поміж Україною та Злученими Державами. Місто чесної гри, Москва аранжує комедію дипльоматичних та економічних звязків України з Америкою так, немов одну тону українського заліза, чи одну тону українського вугілля чи манґанцю, чи теж одну тону українського цукру можна вивезти з України без апробати Москви. Таж Україна немає ніяких власних господарських комісаріятів! Всі економічні комісаріяти є все союзні, себто в руках Москви. Тож що Україна може сказати в справі торговлі своїми багатствами?

Які дипльоматичні звязки можуть бути між Києвом та Вашинґтоном, коли Київ не міг самостійно навіть української землі, Карпатської України прилучити до себе, та коли не Україна, а Москва підписує умови про прилучення одної частини України до другої! Пощож властиво ця нечесна гра, повна брехні та азійського підступу.

Коли Москві залежить на чеснім полагодженні справи України, то в першу чергу най вона отворить всі тюрми, нехай позволить міліонам синів та доньок України повернути зі заслання у рідний край" на зорі ясні, між народ хрещений".

Коли Москві залежить на чеснім полагодженню української справи, то заки дасть свободу діяльности політичним партіям в Німеччині, нехай дасть свободу слова, свободу віри, та свободу політичної діяльности в себе в Україні. Коли Москва хоче чесно та тривало полагодити справу України, нехай господарювання Україною віддасть в руки українців та український нарід нехай зробить справді господарем на рідних землях.

Здається, що Україна стане скоро найважнішою неполагодженою справою світової політики.

Магатма Ґанді, виконавець його плянів Неґру, та другі лідери Всеіндійського Конґресу засідають нині в Сімлі з анґлійцями до мирної розмови над справою Індії. Ці непримиримі націоналісти є спосібні до конструктивної праці в користь обох сторін, коли бачать добру волю та охоту ровзязати непорозуміння справедливо та чесно. Саме тої чесности та відкритої гри брак збоку московських Совєтів. Для большевиків кращою методою полагоди української справи є кнут, заслання та розстріл з одного боку, а пошукування квіслінґів поміж українцями з другого боку.

Квіслінґів між українцями шукали й Польща на Західній Україні, квіслінґів пошукував Гітлер і другі окупанти і провалилися зі своїми прислужниками. Ми віримо, що українська справа по успішнім полагодженні справи Індії лишиться одинокою неполагодженою великою справою світової політики. Ми віримо також, що й Совєти не збудують свого панування на квіслінґах українських, литовських, польських та інших поневолених народів.

Тривала розвязка наболілих питань можлива тільки по шляху компромісу, але чесного компромісу при відкритій грі. Азійські методи, страшну дійсність закривати крикливими позорами, не доведуть до тривалого замирення поміж Україною та Московщиною.

ОЛЕКСАНДЕР ЛУГОВИЙ

БЕЗХАТНИЙ

(Повість з іміґрантського життя в Канаді, нагороджена на Літературнім Конкурсі У. Н. Союзу).

47)

— Що я з кіньми робитиму? — крикнув вже Михайло. — Я не на те до школи ходив, щоб гній з під коней викидати!

— Я також не на те дечому вчився, та бачиш, викидаю. Кінський гній ще байка. Кінь — тварина чиста, шляхетна. Поживеш тут, то може прийдеться викидати гній з під коров, свиней, а може з під коров і свиней двоногих. Ти забуваєш, що ми тут на чужині, мусимо жити з праці рук. Тата й мами тут нема, щоб пожалували!

Слово по слові, Михайло розгорячився й ляпнув погану лайку, згадуючи матір. У перший мент Безхатний чуть не відповів ударом по зубах, хоч завинив властиво язик, однак схаменувся. І без того Михайло показався йому у цю хвилю дуже нещасним. Тільки сказав гостро:

— Де ти таких лайок навчився, чи не в ґімназії? Видно, який з тебе інтеліґент! Раз так, — ми не приятелі більше! І затям собі: маєш мені помагати, а ні, так на твоє місце знайдуться люди.

До вечора Михайло поміг накидати три вози. Якби він далі працював на стороні Безхатного, гострота вразливости від його лайки з часом затерласяб і Михайло працював би. Але другого дня він самий перейшов на бік Івана і Майка. Ті ввечорі поскаржилися шведови, а на рано вже був інший робітник. Михайло трохи не плакав відходячи. Жаль стало Безхатному людини, хоча й образила його. Радив йому на відхідне:

— Молочення щойно почалося, то встрянеш ще десь на роботу. Тільки ось тобі щира порада: — в роботі нікому не згадай, що ти з ґімназії. Засміють тебе і заклюють. Важко тобі буде — стисни зуби й мовчи. Тут інакший світ! Тих, що хотілиб, щоб їх хтось жалував, над ними милосердився, — не люблять і гордять навіть.

Переїхали з машиною до іншого фармера. До чужої стайні „рів" своїх коней не схотів дати. Безхатний на новому місці одержав пару молодих оґерів. За три тижні і з ними заприязнився. Доводилося мати непорозуміння з фармерчуками. Вони на спілку з вітівським сином хотіли з нього поглузувати. Швидко осіли, як лиш Безхатний показав їм свої пазурі й зуби. Майк всеж „поглузував" з нього, поглузував так, що Безхатному довелося пішо діставатися до Виніпеґу.

Десь коло пятого жовтня Гендерсон виплатив робітникам за працю. Кожний одержав по вісімдесять два доляри, а в Безхатного було ще других вісімдесять за штукування й розбивання каміння. Падав дощ. Господар боявся їхати проти ночи, по грязюці, двацять миль до міста. Фармерські сини відїхали раніше, зісталися тільки наняті. Безхатний запхав заробіток у грудну кишеню сорочки з давнішими грішми разом, защепив, щоб не випали, а сорочку положив собі під голову. Спав він неспокійно, крутився у сні, часом падав, якщо спав на ліжку. Прокинувшися нарано побачив свою сорочку далеко від голови. Двох робітників ще спали, Майка вже не було. Нічого злого Безхатний не подумав. Убрався, кинув коням сіна й пішов у хату. Майка не було й там.

— Деж Майк? — спокійно питав господаря. І думки не мав, що Майк вже десь далеко, а з ним і його півтори сотки долярів.

— Певно спить ще! — сказав господар.

Підозріння вмить зароїлося в Безхатного голові. Лапнувся за кишеню — грошей не було, хоч кишеня защеплена. Крикнув господареви:

— Мої гроші пропали!

— Десь в сіні лежать! Хто їх міг взяти? Щеж всі сплять!

— Ні, Майка нема! А гроші не могли випасти, бо кишеня защеплена.

Оба побігли на піддаша стайні. Оглянули скрізь, побудили робітників. Але, мерці не воскресають! Найшли пару брудного Майкового білля, штани, черевики. Покинув у замін за півтори сотки!

Зараз же погналися до Йорктону на поліцію. Там сказали зложити якийсь залог — так шукатимуть. Як знов шукати, коли ніхто не знав навіть назвища втікача? Майк і Майк, та й усе! Знов же, такий дядько міг свого назвища не сказати, хочаб питали, а перше ліпше, що прийшло до голови. Майкови зрештою одна дорога, а поліції сотки — шукай вітра в полі. Знайшлиб, — так гроші все рівно не вернулисяб. До того часу Майк чейже знайде для них місце. Шкода було давати залог на непевне, бо у Безхатного зісталася ще з десятка у кишенях убрання... Закляв і по всьому.

Дощі падали безперестанку. Товаровим потягом їхати не можливо. всі ваґони повні пшениці й запльомбовані. На даху ваґону, на слоті й зимні, здоровля назавжди можна позбутися. Безхатний вибрався пішо по залізниці в напрямку Минесоти-Ніпави. Денно проходив пересічно по трицять миль, ночував у склепарів за невелику оплату. Сподівався найти хоч якубудь роботу ще бодай на кілька днів. Скрізь виднілися вже купи соломи. Мусів покладати надії на залізничні секції. В одному місці форман спитав його, чи не став би до роботи. Безхатний на пропозицію радо пристав. З обличча бачив, що форман типовий хахол, та й говорили оба по українськи. Але на запит, звідки він походить, форман відповів, що він по національности німець, „джерман", як сказав. Знечевя ніби, хоча німецькою мовою не володів добре, спитав він по німецьки, як зоветься наступна стація. Форман вилупив очи. Відповів, що він хоча й німець, але німець з Буковини і німецькою мовою не володіє.

(Дальше буде).

Вилйем Генрі Чемберлин

Справа української державности

Справа самовизначення народу України не була на деннім порядку нарад конференції у Сан Франсиско. Та всетаки її порушено посередно тим, що конференція рішила дотримати обіцянки, яку дав Сталінови президент Рузвелт і премієр Чорчил в Ялті. Цю обіцянку дали на це, щоб Совєтський Союз дістав два додаткові голоси в асамблеї проектованої світової організації для забеспеки: один за Українську, а другий за Білоруську Совєтську Републику. Українській делегації признано місце в цій світовій організації й її делегат став предсідником комісії для складення вступу, зясування цілей і засад.

Українські націоналісти по цілому світі відчують вдоволія у цьому закритому признанню окремої національної тотожности України. Не зважаючи на питання терпінь вчасі війни, котрі вжито як причину для окремого признання Української і Білоруської Совєтської Републиці, Україна має найсильніші підстави домагатися для себе місця в кожнім зібранню націй світу.

Згідно з совєтським списом з 1939. р., населення України обіймало 31,000,000 душ. Внаслідок пересунення границь Польщі, яке ввійшло в угоду в Ялті, а також внаслідок включення північної Буковини і Карпато-України, яка давніше належала до Чехословаччини, теперішній стан населення доходить до сорок міліонів. Є це пята держава щодо числа населення після Росії, Німеччини, Франції й Італії. Щодо населення, природних багатств і культурних осягів вона сміло дорівнує багатьом державам, які мають голос в асамблеї.

Та хоч домагання українців за признання місця в асамблеї є безперечно оправдане, то наділ є велика прірва між заняттям місця української совєтською делегацією і здійсненням українських аспірацій на незалежну державність. Навіть метода, якою признано місце українській делегації не нагадує триюмфального признання національних прав вільному народови. Молотов, великорос і високий урядовець зцентралізованої комуністичної диктатури, був усе центральною фігурою і він то все забирав голос в імени Совєтського Союзу.

Представники бритійських доміній, як от знана всім Австралія, не мали стриму, коли треба було виявляти якусь думку із власного почину і не вагалися йти всупереч з домаганнями бритійського уряду в деяких справах. Булаб це, а може повинна би була повстати велика сензація на конференції, колиб якісь делегати України або Білоруси були гостро спротивилися пану Молотову.

Колиб так пан Мануїльський, колишній діяльний лідер в урядово розвязаним Комуністичнім Інтернаціоналі і голова української делегації в Сан Франсиско, був захотів, то він був би подав до преси сумні й значучі інформації про долю визначних українців під совєтською окупацією. От предсідник Української Національно-Демократичної Партії (УНДО), Дмитро Левицький, помер в Росії внаслідок важких відносин у російській тюрмі; другий визначний діяч цеї партії і посол до польського сойму, Володимир Целевич, згинув внаслідок розстрілу. Інші загально звісні українські національні демократи, які загинули вчасі совєтської окупації Східної Галичини, це Остап Луцький, директор Союзу Українських Кооператив; Микола Малицький, бувший сенатор у польському соймі; дальше Гриць Тершаковець, Володимир Кузьмович, Дмитро Великанович — усі посли до польського сойму. Таксамо безоглядно поступила совєтська влада з українськими соціял-демократами, які попали в їхні руки. Генеральний секретар Української Соціял-Демократичної Партії, Іван Квасниця і секретар Комітету Робітничих Організацій у Львові, Іван Кушнір, померли в тюрмі; а два інші визначні соціял-демократи, які теж „щезли", це Роман Домбчевський і Рудольф Скібінський. Жертвою комуністичного терору був визначний український соціялісти проф. д-р Володимир Старосольський, якого заслали до Казакстану разом з жінкою і двома дітьми. Обоє вони згинули внаслідок негідної поведінки супроти них. Поміж численними церковними діячами і священиками, які впали жертвою червоного терору, був о. д-р Микола Конрад, професор і декан фільософічного виділу Української Католицької Духовної Академії у Львові і о. д-р Андрій Іщак, професор у самій академії. Їх повбивано у передодень совєтського відвороту із Східної Галичини в 1941. р.

Замітне є це, що коли покійний президент Рузвелт рішився вводити домаганню Сталіна за признання трьох голосів у асамблеї, він видвигнув домагання трьох голосів для Злучених Держав, хоч у Злучених Державах нема підподілу національного чи расового, який нормально став би підставою для такого жадання. Такого домагання не видвигнено, щоб запевнити Злученим Державам рівновагу проти пять голосів самоуправних бритійських домінїй, а це Канади, Австралії, Нової Зеляндії, Південної Африки і Ірляндії. Тут є очевидна причина до іншого думання в справі Сталінового домагання. Серед теперішніх відносин оті окремі голоси, признані номінально для України й Білоруси, є в московській кишені. Зате самоуправні домінії можуть, а подекуди і справді виконують право голосу проти Великої Британії.

Признання окремого членства в асамблеї це перша дивіденда, яку дістав совєтський уряд за своє несподіване проголошення в початках 1944. р., що від тепер складові републики Совєтського Союзу повинні мати контролю над заграничними справами і над військом. Ніхто інший, а сам Молотов піддав таку думку в промові, виголошенній в совєтським парляменті. Замітна, а радше цікава була зовсім байдужна реакція присутних у звязку зо зміною, яка булаб незвичайно важна, колиб так вона була справді правдива. Пропозицію Молотова принято буквально без дискусії. Згідно з вістями від заграничних кореспондентів, які були приявні на цім засіданню совєтського парляменту, дуже мало було пізнати по делегатах, чи вони хоч перечитали, а не то щоб пильно перестудіювали новий законопроект.

(Далі буде).

Звіт Контрольної Комісії

ЗЛУЧЕНОГО УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОГО ДОПОМОГОВОГО КОМІТЕТУ

Контрольна Комісія Злученого Українсько-Американського Допомогового Комітету відбула контролю майна і діловодства в середу дня 11. липня 1945 та вважає своїм обовязком подати наступний звіт:

1) Правне становище Допомогового Комітету.

Злучений Українсько-Американський Допомоговий Комітет являється в сучасну пору одинокии, незалежним допомоговим тілом американських українців, яке має дозвіл на переведення грошевих збірок і одіжи як від федеральних так і стейтових властей.

Федеральний дозвіл звучить:

"United Ukrainian American Relief Committee is authorized by the President's War Relief Control Board to solicit among Americans of Ukrainian descent funds to the limit of $300,000 per year and contributions of relief supplies for distribution to Ukrainian War Sufferers through war relief agencies registered with the President's War Relief Control Board."

Допомоговий Комітет є зачартерований у стейті Ню Джерзі, а у стейті Пенсилвенія, де тепер міститься головний офіс, має Certificate of Authority від департаменту стейту та Certificate of Registration under Solicitation Law, який дає дозвіл: "to appeal to the public for donations, or to raise money by promoting a public bazaar, sale, entertainment, or exhibition, under the conditions and limitations prescribed in said Act, as amended, and rulings of the Department of Welfare."

Відповідно до приписів згаданих властей Допомоговий Комітет має вести приписане ними діловодство та бути готовім кожної хвилі до контролі, як збоку федерального так і стейтового уряду та предкладати їм жадані звіти.

2) Звязок з Американськими Допомоговими Організаціями.

На основі провіреної переписки контроля стверджує, що наш Допомоговий Комітет є сьогодні одинокою, визнаною державними властями і добровільними американськими допомоговими організаціями, організацією американських українців для ведення допомогової акції. Наш Коітет є членом Американської Ради Добровільних Допомогових Організацій і має своїх представників в уряді та комісіях. Рівночасно Допомоговий Комітет своїми меморіялами, листами та особистими розмовами з представниками нашого уряду у Вашингтоні як і представниками Обєднаних Держав став дійсним признаним представником американських українців в допомоговій акції.

3) Звязок з краєм.

Допомоговий Комітет має звязок з нашими організаціями у Франції, Бельгії, Швайцарії, Італії та Німеччині, та впливає на них, щоби в кожній країні була основана одна допомогова, аполітична організація, визнана місцевим урядом. Рівночасно Комітет повідомляє їх, що допомога буде дана впершу чергу сиротам, раненим та немічним.

4) Фінансовий звіт.

FINANCIAL STATEMENT
OF THE UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
From September 1944 to June 30, 1945

Income:	Total	Contributions:	Active Members Dues:	Supporting Members Dues:
September 1944:	$ 1,421.00	$ 331.00	$ 675.00	$ 415.00
October	2,003.72	558.72	700.00	745.00
November	1,307.75	519.25	382.50	408.00
December	637.25	182.25	140.00	315.00
January 1945:..	694.00	119.00	90.00	485.00
February	2,068.74	993.74	445.00	630.00
March	622.50	297.50	130.00	195.00
April	1,245.75	685.75	260.00	300.00
Total	**$10,002,71**	**$ 3,687.21**	**$2,822.50**	**$3,493.00**
May & June ..	18,812.76	17,542.76	356.00	920.00
Ttotal June 30, 1945:	**$28,815.47**	**$21,229.97**	**$3,172.50**	**$4,413.00**

Recap:

Contributions up to June 30, 1945		$21,229.97
Active members dues (Societies)		3,172.50
Supporting members dues (Individuals)		4,413.00
Total Income grom Sept. 1, 1944 to June 30, 1945		$28,815.47
Expenses:		
Office and supplies		$ 489.73
Traveling exp.		305.22
Legal exp.		46.50
Dues to American Council		100.00
	Total	$ 941.45
Relief		7,075.00
	Total	**$8,016.45**
Income from Sept. 1, 1944 to June 30, 1945		$28,815.47
Expenses from Sept. 1, 1944 to June 30, 1945	$ 941.45	
Relief	7,075.00	8,016.45
Cash balance June 30, 1945		**$20,799.02**
Checks outstanding (not cashed up to June 30, 1945)		2,138.85
Total cash in bank June 30, 1945		**$22,937.87**
The cash in deposited: Land Title Bank & Trust Co.		$21,937.87
Pennsylvania Company		1,000.00
Total in banks June 30, 1945		**$22,937.87**

Relief Distributed: Ambassador M. Taylor, Italy, $500.00; Unitarian Service Committee (far France, Mons. Perridon), 5,000.00; Narodna Licznycia $1,500.00 and $75.00 for local purposes as indicated by individual donors.

Чек на Народну Лічницю ще не доручений, однак Допомоговий Кобітет робить заходи переслати його в призначене місце. Сума $1,500 находиться в сумі не-інкасованих чеків $2,138.85

В розходах включені видатки на закупно канцелярійних приборів, машини до писання, видатки на чартер, членська вкладка та кошти поїздок в оганізаційних справах до Вашингтону, Ню Йорку, Гарисбургу та Бостону.

5) Завваги.

Контроля стверджує, що майно і діловодство Злученого Українсько-Американського Допомогового Комітету є ведене в найкращому порядку, а дотеперішня праця Комітету в користь українських жертв війни вже принесла великі наслідки та честь для нашої американсько-української громади. Піддержати цю працю може кожен свідомий американець українського роду та кожна наша церковна і світська організація, — коли стане членом Допомогового Комітету.

Управа Коітету, а зокрема його предсідник, вложили багато праці, щоб осягнути дотеперішні успіхи та побороти усі перешкоди. Найкращою подякою за їх працю буде масова піддержка усього нашого загалу, щоби скріпити Допомоговий Комітет морально і матеріяльно та дати управі Комітету і його предсідникови змогу перевести плянново всю намічену допомогову працю.

ЗА КОНТРОЛЬНУ КОМІСІЮ ЗЛУЧЕНОГО УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОГО ДОПОМОГОВОГО КОМІТЕТУ:
о. П. Білонь, о. І. Врублевський, Р. Слободян, В. Шабатура.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ДІТРОЙТ, МИШ.

Праця Союзу Українок.

Хоч без ширшого розголосу, праця йде може троха припиненим темпом зогляду на теперішнє положення. Звичайно кожна імпреза має теж і фінансову ціль, крім моральної користи. По черзі вона виглядає так:

У східній частині міста відбувся „Щедрий Вечір на Україні"; дохід з нього пішов на Українське Село, тобто на Відпочинковий Дім в Пархоізльному Городі. Свято Бесарабової, Лесі Українки, Дня Матері, Дня Батька було влаштоване із призначенням доходу на українські жертви війни, парафіяльну школу, Червоний Хрест і ін. цілі.

У західній частині міста була вистава „Наталки Полтавки" з доходом на Український Музей при парафіяльній школі в Гетремку. Свято Бесарабової, Кобринської, Лесі Українки та Русової — це останне разом із від. 14. Золотого Хреста — дальше вечірки, получені з підприємствами або вечерою — все те дало дохід на різні гуманні та культуральні цілі.

З нагоди 20-ліття Союзу Українок Америки наша філія плянує, два великі ювилейні свята, а це на 20. жовтня в Народнім Домі в Дітройті, а 21. жовтня в Українській Хаті в Гемтремку, де виголосить реферат п-ні Клявдія Олесницька.

Марія Сена.

СТЕПАН БАРТНИК

Бл. п. член 371 відділу У. Н. Союзу в Нюарк, Н. Дж.

Помер дня 9. червня 1945 р., у військовому шпиталі на Филипінських Островах наслідком ушкоджень, які поніс у нещасливому випадку військового трока.

По тім нещасливім випадку Покійний жив ще 6 днів, як заподано в листі з Вашингтону.

Покійний вступив до американської армії тому 2 роки. Майже більше як рік перебував в Филипінських Островах, де його стрінув цей нещасливий випадок.

Був членом Тов. Зап. Січ, від. 371 в Нюарку, Н. Дж.

Покійний полишив жену Юлію, яка оплакує свого дорогого мужа Степана.

Нехай земля далеких Филипінських Островів буде йому пером. — Подав Ю. Баранюк, секретар.

ПОВІДОМЛЕННЯ

ДЛЯ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ ОКРУГИ МЕКАДУ, ПА.

Починаючи від 1-го серпня 1945 року, організатор У. Н. Союзу, А. Маланчук буде працювати над організуванням нових членів в окрузі МекАду. Організатор відвідає всі відділи, що належать до цеї округи, та буде старатись приєднати до кожного відділу відповідне число нових членів. А не яке число нових членів кожний відділ збільшиться, то це буде залежати не тільки від праці самого організатора, але також від співпраці та кооперації зі сторони місцевих зарядів поодиноких відділів. Чим більшу поміч дістане організатор від поодиноких зарядів, чим кращою буде співпраця між даним зарядом і організатором, тим більше число членів зможе дістати організатор до даного відділу. Тому заряд кожного відділу повинен співпрацювати з організатором якнайтісніше.

135,40,5

Головна канцелярія У. Н. Союзу.

JAPS threatening a vital position in the Solomon Islands were thwarted largely through the leadership of Staff Sgt. Floyd E. Hill, Marshville, N. C., who has been awarded a Silver Star posthumously. As leader of an antitank section, he was ordered to support a rifle platoon and to have his positions dug and ready when the enemy struck. The big gun that War Bonds helped to provide for those men was ready when the Nips struck. Sgt. Hill, wounded, helped his men to completely rout the enemy.

U. S. Treasury Department

Союз Українсько-Канадійських Вояків за Морем

(ДЕННИК).

1. березня. За всі місця де я був, за всі люди, які я бачив, ще ніколи не знайшов я таких людей, як в українськім клюбі. Я дуже задоволений своїм побутом тут. Я гордий тим, що я тут перебуваю, а ще гордійший тим, що я є членом Союзу Українських Вояків.

І. Барилюк,
Форт Вілйем, Онт.

2. березня. Цей денник вартніший, як його вага в золоті. В нім українські хлопці й дівчата зі всіх кутків світу пишуть свої враження про клюб. Всі пишуть те саме — що вони раді перебувати в клюбі, та що це справді „гом евей фром гом".

Тут всі в клюбі заняті, як бджоли. Кожний щось робить, впорядковує архів, той знова пише на машинці, а тамтой, ще щось інше робить.

Я бачив оо. Симчика та Горошка. Вони роблять більше, як їх сили позволяють, щоб цей клюб був таким, якого хлопці та дівчата, які тут були, ніколи не забудуть.

Павло Шиплек,
Реджайна, Саск.

3. березня. Я вже чотири роки при армії, і переїхав через цілу Канаду не раз не знайшов кантину, яку можнаб було порівнати до цієї. Я був в Джамейка в 1942 році та не чув там про українців. Потім вернувся до Ванкувер і пережив щасливих шість місяців. — Українські хлопці й дівчата при армії чуються так як в дома, коли вони в контакті з українськими людьми.

В 1943 році мене вислали на Кіска Остров. Там було багато наших хлопців і ми часто сходилися. Було гарно — та ми тільки тоді чули україську мову, як сами нею говорили. В Алясці було багато москалів. Там навіть була їхня церква. Вони часто запрошували нас на обід і поводилися з нами так, як з своїми дітьми, та це не були такі близькі як українці.

Я прийшов до заключення, що ми повинні мати багато більше таких кантин — де тільки знайдуться українські хлопці.

Савчук, Армор, Алта.

Мені велика приємність писати в цім деннику. Тепер тут досить тихо, і я майже заснув сидячи при вогні. Сидячи тут — тихо грає радіо, думка моя линe до дому.

Л. Мотюк, Мандер, Алта.

Це перший раз, що я пишу до цього денника. Я був дуже радий приїхати до такого місця, як цей клюб. Ще тепер багато хлопців та дівчат не знаю, але я певний, що за кілька днів, буду зовсім так як в дома. Тяжко прийдеться лишати всіх тут, та їхати назад до мойого відділу.

Ф. Коропатницький,
Гамілтон, Онт.

4. березня. Хочу цим разом написати кілька слів про себе та про мій побут в клюбі. Від коли я вписався в члени цього клюбу, я пробую помогти кільки можу. Дуже радий тим, що наші українсько - канадійські хлопці й дівчата при війську не марнують свого часу, поспівають тепер — треба й мені прилучитися. А зорґанізували цей клюб цим показуючи, що вони люблять орґанізоване життя. Тут можна сісти і відпочити. Також все знайдеться ґрупа, яка любить співати й танцювати — так як в дома. Кожного разу, коли я приїжджаю до клюбу, я беру свою скрипку, щоб тим способом причинитися до веселості в товаристві.

Я дуже радий, що наші хлопці й дівчата чуються дійсними українцями та не забувають своїх традицій. Боже поможи їм доки тільки буде існувати цей клюб. Як вони будуть поводитися, так як до тепер, можете бути певні, що Україна буде вільна.

Павло Козак, Роблин, Ман.

Сьогодня я другий раз в Лондоні. Я прийшов до клюбу й тут почув українську пісню. Хлопці співають тепер — треба й мені прилучитися.

М. Костецький,
Виннипеґ, Ман.

6. березня. Вже довго я не писав до денника. Так скоро, як я тільки приїхав до Лондону, перш всього пішов до клюбу, щоб поздоровитися з старими знакомими. Стефан Калин зарився в листи. Самий клюб багато збільшився і поліпшав. Після вечері о. Симчич панство Равлюк і я ходили послухати симфонічного концерту в Алберт Гол.

Іван Ютик, Виніпеґ, Ман.

7. березня. Я тут вже 9 день. За той час я побачив, що цей клюб робить велику працю. Хлопці дістають всякі вигоди. Всім нам прикро, що Сержант Козак виїзджає. Він чудово грав на скрипці і робив всо, що тільки в його силі, щоб поліпшити цей клюб. Тут є нагода познакомитися з українськими хлопцями зі всіх кутків світа.

Михайло Малеський,
Вишарт, Саск.

8. березня. Нині дуже мало хто тут є — 8 хлопців, які пють каву. Я тільки повернула зі шпиталю. Там я відвідала чотири українських хлопців. Вони ще не були в клюбі, та кажуть, що зайдуть так скоро, як здоровля позволить їм ходити. Вони дуже втішилися, коли я сказала їм, що циґаретки й чоколяда, яку їм принесла, є з Канади.

Галя Козіцька,
Келгари, Алта.

9. березня. Я цього разу приїхав тільки на дуже короткий час. Тепер є досить багато хлопців [illegible] на відпустці. Більша част[illegible] їх є нові члени, але я чую[illegible] в дома. Дуже приємно б[illegible] мені зустрінутись з Лт. Ст[illegible]шином з Йорктону. Я певний, що як він довше побуде тут, він багато причиниться до праці, яка тут в канцелярії робиться.

І. [illegible]зик, Реджайна, Саск.

Я хо[illegible] кількома словами сказати, кілько цей клюб значить для мене і сотки других хлопців. Я був тут 16 днів на моїй першій відпустці. Тепер я так багато думаю про цю інституцію, що не годен не приходити сюди. Цею дорогою хочу подякувати о. Савчукові, за те, що він прийшов до мене, як я був слабий в шпиталі і розказав про цей клюб.

М. Дверничук.

10. березня. Клюб це небо для мене. Він мені нагадує Канадійський Український дім, де я виріс. Всі хлопці рвуться за голубцями та пирогами, коли вони поставлені на стіл. Клюб це справжнє місце, де українські хлопці й дівчата можуть перебути веселих кілька днів своєї відпустки.

Ф. Малюта.

12. березня. Тих кілька слів хочу призначити моїй памяті цього клюбу. Я тільки що повернув з Нмеччини, де я був від 1944 року. Сюди приїхав так як до дому.

А. Г. Макаренко.

Це мій перший день тут цього разу. Перш всього, я знайшов своїх знакомих. Познакомився з о. Симчичом. Маленька Ганя все працює. Деякі хлопці нині вечером думали дещо робити в канцелярії, та коли зійшлися разом, всі почали говорити, а працю забули.

В. Веселовський.

13. березня. Сьогодня я тільки повернув з Ню Йорку, де я бачився з моїм братом. Підчас мойого побуту там, мене взяли на ероплян. Але я заслаб! Вже другий раз не так легко мене підмовлять. Тут бачу кілька нових членів, але більша частина вже мені знайомі. Добре сюди приїхати.

Іван Барилюк, Ф. В.
(Кінець буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРО МОСКОВСЬКИЙ ПАТРІЯРХАТ І НАШИХ СТУПАЙКІВ.

Від коли Сталін так дуже щиро піклується Україною, що дає їй „автономну волю", деякі наші люди так тішуться, що трохи з шкіри не вискочать. Головно тішуться многі „православні" в Америці, а декотрі „батюшки" таки не можуть довше витримати й вже моляться за Сталіна та дякують Богу за його щиру опіку над Україною. Вони то тепер усіх тих, що з Росією не годяться, називають уже „фашистами", „нацистами", зрадниками, і т. п. Знов нашу національну пресу, як от „Свободу", називають то „польонофільською, то „римською", „католицькою", і т. п. Нюарський „піп-політик", то вже аж з меморіями пхає український нарід в Сталінські обійми. А звичайні люди, не вирозумілі в російській політиці хоч і читають національну пресу, то замало цікавляться серіозними статтями, що ті речі виясняють з національного, суспільного, чи релігійного боку, бо якби їх з увагою читали, то й знали би, яку то волю несе Сталін.

А щодо церковних справ, то можемо завважати ще гірше замотиличення. Деякі люди кажуть: Дивіться, Росія вертає до Бога, до віри, до церкви,... Там православіє оживає, цвіте, шириться на всю Европу і обєднує православних усього світу, навіть і нас в Америці. Таке говорять, на жаль, деякі наші православні. Чув я на власні вуха від людей, що кажуть: Якої України ми хочемо? Таж самостійна вона є, має автономію... Якої ще віри ми хочемо? Пощо лізти в Рим? Таж наша рідна Володимирська віра в Росії вже єднає всіх православних. Маємо одного „патріярха", він нас обєднає, гуртуймося при нім!

Чи не диво, тоді як правдива російська церква в Америці принаймні досі божка з Москви не признає, то наші карпатороси капцаніють і пхаються у московське ярмо.

А що говорять факти?

В магазині „Лайф" з 2. липня є на сторінці 35 знимка патріярха Олексія і, між іншим, пишеться теж таке: „Тому, що все священство тепер (в Росії) є льояльне режімови, і тому, щоб осягнути моральний престіж з демократіями, Совєти злеґалізували церкву 1943"...

На сторінці 36 є знимки деяких архиєпископів і патріярхів, що висвячували Алексія. Є там заступлені: Антіох, Александрія, Москва, Єрусалим, Тир, Сидон, Сербія, Югославія і Північна Америка. Є знимка, як кругом стоять і співають „Аксіос" при висвяченню Алексія.

Та найголовніша і найцікавіша знимка є на сторінці 38, де на амвоні в церкві стоїть світська людина, а під тою знимкою стоїть таке:

„Дійсний Бос церкви (російської) є атеїст, комуніст Ґеорґій Карпов...".

Хайже це послужить на науку тим, що кажуть, що Божа благодать сходить на православну церкву від Алексія. Бо так є, що те, що „бос скаже, то він мусить виконувати. А як так, то борони нас Боже від такої церкви і таких патріярхів! А всеж таки наші деякі ступайки бють їм чолобитні.

о. С. Мусійчук.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

А. М., Ню Бритен, Конн. — Справа не є нам цілком ясною. Таж дві церкви є дві окремі одиниці, окремі чартери, окремі маєтки. Як жеж тоді розуміти „злуку української й російської церкви"? І як це можливо, щоби люди, ні сіло, ні пало лучилися з „російською церквою" і віддали „росіянам" народний маєток? Якщоб так було, як Ви написали, то це булаб дійсно „жалю гідна подія". Ви пишете про одиниці, що завинили. Одиниці можуть траплятись всілякі, але деж загал? Де громада?

Читайте українські книжки і ґазети, бо часте читання веде до просвіти. А просвіта — це сила.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 18. липня 1945 р. померла
КАТЕРИНА БАЙДАК
членкиня Тов. У. Н. Дому, від. 316 У. Н. Союзу в Рачестер, Н. Й.

Покійна походила зі села Пуків, повіт Рогатин, Галичина. Полишила в смутку мужа Йосифа, маму, двох синів, одну дочку і чотирьох внуків.

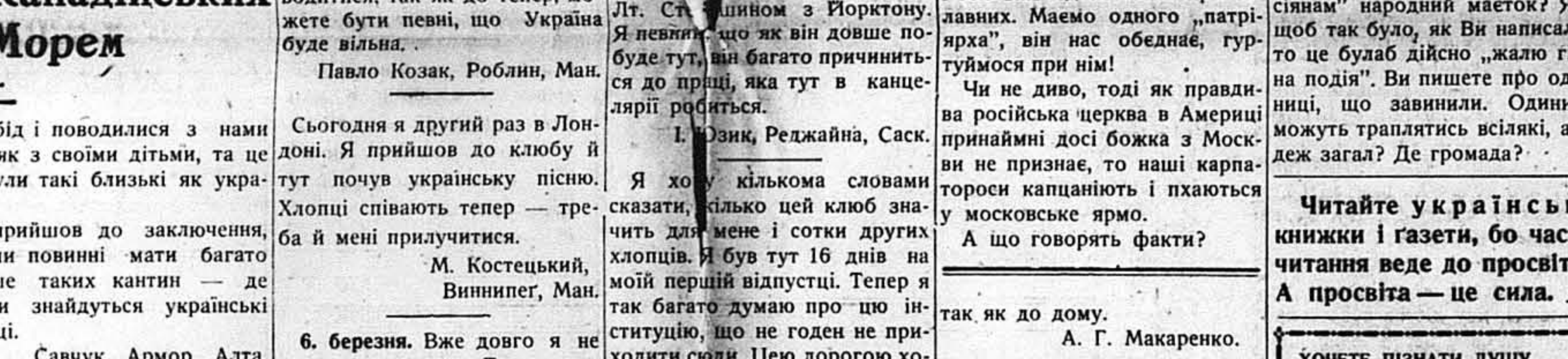
Похорон відбувся з церкви св. Йосафата при участи членів відділу 316 і Тов. ім. Лесі Українки. Поховано її на цвинтарі Holy Sepulchre. — В. ї Й П.!

В. Іванців, секр.

ШУКАЮТЬ ОСІБ

ПОШУКУЮ
ОНУФРІЯ ДІДУХА
родом із села Кривок, Тернопільського повіту; має перебувати десь в Пенсилвенії. Хтоб про нього знав, або він сам, прошу зголоситись на адесу:
Mr. BARTKO YAREMCZUK
(Яремчук)
23 Charter St., Salem, Mass

ТАРЗАН, ч. 1217. Партизани.

З наближенням ворога, Тарзан сховав своїх людей на деревах.

А нацисти не знали, як відкрити Тарзанів сховок у лісі.

Отже нацисти перейшли попри них, і втікачі далі заходилися коло виробу зброї.

Три ночи опісля Тарзан зібрав шайку своїх партизанів для першого нападу на ворога.